

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060204

DOM
2018-03-19
Stockholm

Mål nr
M 9195-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-04-26 i mål nr M 1253-17, se bilaga A

PARTER

Klagande

Miljöskyddsnämnden i Alingsås kommun

Motpart

GP

SAKEN

Miljösanktionsavgift på fastigheten A i Alingsås kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen fastställer, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, Miljöskyddsnämndens i Alingsås kommun beslut den 27 februari 2017, dnr 2016-2182, att GP ska betala 5 000 kr i miljösanktionsavgift. _____

Dok.Id 1398419

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax
08-561 675 59

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–15:00

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Miljöskyddsnämnden i Alingsås kommun har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, ska fastställa nämndens beslut att GP ska betala 5 000 kr i miljöstraffavgift.

GP har beretts tillfälle att yttra sig över miljöskyddsnämndens överklagande, men inte hörts av.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande.

Mark- och miljödomstolen har anfört att det inte har gjorts gällande att det funnits anledning att ange ett anpassat skyddsavstånd mot något specifikt objekt. Detta är fel. Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel ska skyddsavstånden anpassas efter omständigheterna på platsen för spridning. Enligt användarvillkoren för de aktuella bekämpningsmedlen ska ett vindanpassat skyddsavstånd bestämmas. Enligt uppgifter i ärendet finns det ett vattendrag i anslutning till skifte 24A. Inga uppgifter om vindstyrka eller vindriktning finns antecknade. I tillsynen är det inte rimligt att inhämta väderdata ca sex månader efter spridningstillfället för att bedöma rätt anpassat skyddsavstånd. Det går inte att från dokumentationen för de olika spridningstillfällena avgöra om det funnits anledning till ett relevant anpassat skyddsavstånd. En markering med streck eller ”0 m” i sprutjournalen hade visat att sprutföraren noterat uppgiften, men konstaterat att det inte funnits ett relevant anpassat skyddsavstånd.

Nämnden har till stöd för sin talan även hänvisat till skriftlig bevisning.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Frågan är inledningsvis om GP genom att inte fylla i kolumnen för anpassade skyddsavstånd i sprutjournalen har brutit mot föreskrifterna om dokumentations-skyldighet för spridning av växtskyddsmedel.

Av 2 kap. 56 § förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel följer att den som yrkesmässigt använder växtskyddsmedel ska dokumentera varje användning av växtskyddsmedel och ange vilka skyddsavstånd som har hållits vid spridning som sker utomhus. Enligt 2 kap. 57 § samma förordning får Statens jordbruksverk meddela föreskrifter om denna dokumentationsskyldighet. Enligt 10 § SJVFS 2015:49 ska fasta och anpassade skyddsavstånd vid spridning av växtskyddsmedel utomhus anges. Vidare ska anges vilka objekt skyddsavstånden hållits mot.

Av utredningen framgår att GP i sprutjournalen har fyllt i uppgifter om avstånd och objekt i kolumnen för fasta skyddsavstånd, antecknat ett streck i kolumnerna för karenstid och blommande vegetation, men lämnat helt tomt i kolumnen för anpassade skyddsavstånd.

Mark- och miljööverdomstolen gör följande bedömning.

Av förordningen om bekämpningsmedel och Jordbruksverkets föreskrifter framgår det tydligt att anpassade skyddsavstånd ska anges. Om detta instruerar även den journalblankett GP använt. Både vid kolumnrubriken för fasta skyddsavstånd och för anpassade skyddsavstånd anges en liten etta som, enligt teckenförklaringen längst ner på sidan i sprutjournalen, betyder att uppgiften är obligatorisk för den som sprider växtskyddsmedel. En anteckning i form av ett streck eller en uppgift om att noll meter iakttagits som skyddsavstånd får anses visa att den som sprider växtskyddsmedel övervägt behovet av anpassat skyddsavstånd men funnit att det inte är aktuellt. Att lämna ett fält tomt kan inte likställas med en sådan anteckning. Motsatt ordning skulle leda till tolkningssvårigheter samt försvåra verksamhetsutövarens egenkontroll och tillsynsmyndighetens arbete. Till skillnad mot mark- och miljödomstolen finner därför Mark- och miljööverdomstolen att GP har brutit

mot bestämmelsen om dokumentationsskyldighet i 2 kap. 56 § förordningen om bekämpningsmedel.

Frågan är därefter om det har funnits rättsliga förutsättningar i övrigt för nämnden att besluta om miljöstraffavgift.

Av 8 kap. 13 § förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter följer att en miljöstraffavgift på 5 000 kr ska betalas vid överträdelse av bestämmelsen i 2 kap. 56 § förordningen om bekämpningsmedel. Enligt 30 kap. 2 § första stycket miljöbalken ska en miljöstraffavgift tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet. Någon omständighet som skulle göra det oskäligt att ta ut avgiften har inte framkommit (se 30 kap. 2 § andra stycket miljöbalken). Då nämnden har visat att det funnits förutsättningarna för att ta ut en miljöstraffavgift ska mark- och miljödomstolens dom ändras och nämndens beslut fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Fredrik Ludwigs, Malin Wik, referent, och Li Brismo samt tekniska rådet Kerstin Gustafsson.

Föredragande har varit Erica Ehne.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-04-26
meddelad i
Vänernsbor

Mål nr M 1253-17

KLAGANDE
GP

MOTPART
Miljöskyddsnämnden i Alingsås kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT
Miljöskyddsnämnden i Alingsås kommuns beslut den 27 februari 2017 i ärende nr 2016-2182, se bilaga 1

SAKEN
Miljöstraffavgift på fastigheten A i Alingsås kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver miljöskyddsnämndens beslut.

BAKGRUND

Miljöskyddsnämnden i Alingsås kommun beslutade den 27 februari 2017 (103/17) att påföra GP miljöstraffavgift med 5 000 kr med hänvisning till att han brutit mot reglerna i 2 kap. 56 § Förordningen om bekämpningsmedel samt 10 § Statens jordbruksverks föreskrifter om dokumentationskrav för yrkesmässiga användare av växtskyddsmedel genom att inte anteckna anpassat skyddsavstånd.

YRKANDEN M.M.

GP har överklagat miljöskyddsnämndens beslut och yrkat att det ska upphävas. Han har som grund för sitt yrkande anfört i huvudsak följande. För de aktuella skiftena har han i sprutjournalen angivit fast skyddsavstånd. Eftersom det således inte ens varit aktuellt med anpassat skyddsavstånd, är journalen korrekt ifylld utan att han angett ”-” eller ”0” i kolumnen för anpassat skyddsavstånd. Härtill kommer att punkten anpassat skyddsavstånd är helt irrelevant då det inte går att utföra en kontroll om lämnade uppgifter är korrekta, eftersom det inte längre finns något krav att ange väderförhållanden i sprutjournalen.

Miljöskyddsnämnden i Alingsås kommun har vidhållit sitt beslut.

DOMSKÄL

Enligt 10 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:49) om dokumentationskrav för yrkesmässiga användare av växtskyddsmedel ska fasta och anpassade skyddsavstånd vid spridning av växtskyddsmedel utomhus anges samt vilka objekt skyddsavstånden hållits mot. Skyddsavstånden ska anges i antal hela metrar. När fasta skyddsavstånd anges kan hänvisning göras till annan dokumentation, t.ex. en karta.

Enligt 2 kap. 56 § förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel ska den som yrkesmässigt använder växtskyddsmedel dokumentera varje användning av växtskyddsmedel och ange vilka skyddsavstånd som har hållits vid spridning som sker utomhus, vilka övriga försiktighetsåtgärder till skydd mot miljöpåverkan som har

vidtagits vid spridning samt i vilket syfte växtskyddsmedlet har använts. Vid en överträdelse av detta ska en miljöskaktionsavgift betalas med 5 000 kronor enligt 8 kap. 13 § förordningen (2012:259) om miljöskaktionsavgifter.

Enligt 30 kap. 2 § miljöbalken ska en miljöskaktionsavgift tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet. Avgiften behöver dock inte tas ut om det vore oskäligt med hänsyn till

1. sjukdom som medfört att den avgiftsskyldige inte förmått att på egen hand eller genom att uppdra åt någon annan göra det som ålegat den avgiftsskyldige,
2. att överträdelsen berott på en omständighet som inte kunnat eller borde ha förutsetts eller som den avgiftsskyldige inte kunnat påverka,
3. vad den avgiftsskyldige gjort för att undvika att en överträdelse skulle inträffa eller
4. att överträdelsen har föranlett straff enligt bestämmelserna i 29 kap. miljöbalken.

I november 2016 genomförde miljöskyddskontoret en inspektion av sprutförare genom tillsynsbesök hos GP på fastigheten A. I sprutjournalen noterades att anpassat skyddsavstånd inte angivits för spridning av växtskyddsmedlen. I inspektionsrapporten angavs att miljöskyddskontoret bedömer att anteckning alltid ska föras över vilket skyddsavstånd som hållits och att ett streck (-) eller 0 m ska anges om det inte finns relevant skyddsobjekt i området.

Av sprutjournalen kan utläsas att GP angivit fasta skyddsavstånd till ett antal objekt medan kolumnen för anpassat skyddsavstånd lämnats ofyllt. Mot bakgrund av att det inte gjorts gällande att det funnits anledning att ange ett anpassat skyddsavstånd mot något specifikt objekt och med särskilt beaktande av sanktionsavgiftens straffrättsliga karaktär, finner mark- och miljödomstolen att GP genom att lämna aktuellt fält i kolumnen för anpassat skyddsavstånd ofyllt angivit att något sådant skyddsavstånd inte iakttagits. Det kan således, för undgående av uttagande av miljöskaktionsavgift, inte krävas att det i aktuellt fall noteras ett streck eller 0 meter i sprutjournalen. Miljöskyddsnämndens beslut om påförande av miljöskaktionsavgift ska därför upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 17 maj 2017.

Ulf Klerfalk

Roger Ödmark

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Ulf Klerfalk, ordförande, och tekniska rådet Roger Ödmark. Föredragande har varit beredningsjuristen Charlotte Stenberg-Magnusson.